

(वेळ - ३ तास)

गुण : १००

- सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. (प्रत्येकी २० गुण)

१. (अ) मानवी व मानवेतर संदेशनातील फरक स्पष्ट करून मानवी भाषेची लक्षणे सविस्तर सांगा.
किंवा
(ब) भाषाभ्यासाच्या विविध पद्धती सांगून ऐतिहासिक भाषाभ्यास पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
२. (अ) 'भाषिक परिवर्तन' ही संकल्पना स्पष्ट करून ध्वनिपरिवर्तनाची कारणे सोदाहरण लिहा.
किंवा
(ब) अर्थपरिवर्तनाची व्याख्या सांगून अर्थपरिवर्तनाचे प्रकार साधार स्पष्ट करा.
३. (अ) शब्दजातीच्या पारंपरिक वर्गीकरणाची चर्चा करून 'नाम' व 'सर्वनाम' या शब्दजातींची सविस्तर मांडणी करा.
किंवा
(ब) 'प्रयोग' ही संकल्पना स्पष्ट करून दामलेकृत संकीर्ण प्रयोगाची चिकित्सा करा.
४. (अ) विभक्ती प्रत्ययावरून मानाव्यात की अर्थावरून मानाव्यात यासंदर्भातील मतमतांतराचा सोदाहरण आढावा घ्या.
किंवा
(ब) शब्दसिद्धीचे प्रकार सांगून 'उपसर्गघटित' व 'प्रत्ययघटित' शब्दांची चर्चा करा.
५. (अ) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.
१. ऐतिहासिक भाषाभ्यास पद्धतीच्या मर्यादा
२. अर्थपरिवर्तनाची कोणतीही दोन कारणे
३. खंडाधिष्ठित स्वनिम
४. आशयसूचक व कार्यसूचक रूपिम
(ब) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.
१. शब्दयोगी अव्यय
२. चरमप्रत्यय
३. कर्तरीप्रयोग
४. द्विगू समास